

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/864/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1612212781
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Javorčíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1612212781.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľky: H.K. V., X.. XX.X.XXXX, L. P. XXX, R., zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Dudášom, AK so sídlom Vyšehradská 14, Bratislava, proti odporkyni: R. V., K.. F., X.. XX.X.XXXX, L. R. Č.. XXX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Mgr. Peter Serina, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Poľnohospodárska 10, Bratislava, IČO: 36 858 510, o určenie výživného, na odvolanie odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 18.9.2014, č.k. 8P/344/2012-172, v časti náhrady trov konania,

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Malacky zo dňa 18.9.2014, č.k. 8P/344/2012-172 v napadnutej časti **z r u š u j e** a **vec v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že súd konanie zastavil podľa ust. § 96 O.s.p. s tým, že podaním doručeným súdu dňa XX.X.XXXX zobrala navrhovateľka svoj návrh na začatie konania v celom rozsahu späť a preto bez ohľadu na súhlas ostatných účastníkov konania s predmetným späťvzatím súd konanie zastavil. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu, vo výroku o trovách konania, podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Namietla, že vo veci rozhodovala sudkyňa, proti ktorej podala odporkyňa námietku zaujatosti, lebo prejudikovala rozhodnutie vo veci, keď na inom pojednávaní s odporkyňou uviedla svoj právny názor na vec. Sudkyňa však námietku nepredložila nadriadenému súdu, o námietke zaujatosti rozhodla sama, a ďalej vo veci konala. Podľa odporkyne je sudkyňa zaujatá a vo veci nemala rozhodovať. Preto má konanie inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Namietla tiež, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je aj nepreskúmateľné. Poukázala na to, že v predmetnej veci súd konštatoval, že dôvodom nepriznania trov je § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., pričom dôvodom zastavenia je § 96 bez určenia odsekov. Postup súdu evokuje dojem, že dôvodom nepriznania trov je tá skutočnosť, že vo veci sa nezačalo pojednávanie. Súd pri rozhodovaní nezohľadnil skutočnosti, ktoré odôvodňujú použitie § 146 ods. 2, respektíve § 142 O.s.p., lebo je zrejmé že práve navrhovateľka zavinila, že po začatí pojednávania vo veci sa ďalej vo veci nekonalo. Súd taktiež opomenul tú skutočnosť, že vo veci nie je možné zastaviť konanie z dôvodu podľa § 96 bez toho, aby si vyžiadal stanovisko odporkyne, nakoľko najneskôr dňa 29.1.2014 pojednávanie vo veci sp. zn. 8 P/344/2012 otvoril a riadne vo veci pojednával. Keďže ku späťvzatiu došlo až po začatí pojednávania, súd mal zistiť stanovisko odporkyne, nakoľko v takom prípade je potrebné uplatniť § 96 ods. 2, pričom ak by nesúhlasné stanovisko nebolo podložené vážnymi dôvodmi, môže súd na stanovisko odporkyne neprihliadať. Súd tak odňal odporkyni možnosť konať pred súdom. Súd úplne opomenul skutočnosť, že právny zástupca odporkyne uplatnil v zmysle § 147a náhradu trov zmareného pojednávania. Išlo o pojednávanie, ktoré bolo nariadené na deň 4.7.2013, ktoré navrhovateľka zmarila bez ospravedlnenia a právny zástupca navrhovateľky dostal za obštrukciu pokutu. Súd taktiež opomenul pri určovaní náhrady trov tú skutočnosť, že išlo o čisto

sporové konanie, kde boli nariadené 4 pojednávania, a všetky boli zmarené alebo odročené z dôvodov na strane navrhovateľky. Za ďalšie iné vady konania súdu považuje konanie súdu v rozpore so zásadou rovnosti strán a zásadou spravodlivého súdneho konania. Navrhovateľka nebola vo veci aktívna, súd jej návrh nezamietol pre jeho vady alebo pre nekonanie navrhovateľky napriek tomu, že vady návrhu boli zrejmé a súd na to navrhovateľku opakovane upozorňoval. Dokonca v zápisnici zo dňa 29.1.2014 právneho zástupcu navrhovateľky zaviazal tieto vady odstrániť. Išlo o vady obsahové, nie procesné, a preto má odporkyňa za to, že išlo o nedovolenú právnu pomoc zo strany súdu. O návrhu sa dalo konať, pričom výsledok by nebol pre navrhovateľku priaznivý. Súd odporkyňu nútil aktívne sa k veci vyjadrovať a predkladať dôkazy. Potom nie je v súlade s rovnosťou strán a v súlade s rovnakým zaobchádzaním so stranami, ak o trovách súd rozhodne tak, akoby pojednávanie vo veci ani nebolo začaté, respektíve akoby k žiadnym trovám nedošlo. Odporkyňa preto navrhuje odvolaciemu súdu, aby uznesenie v časti trov konania zrušil a vrátil súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Navrhovateľka sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 10 ods. 1 O.s.p., preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky ani na potvrdenie rozhodnutia v napadnutej časti, a ani na jeho zmenu.

Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal námietkou odporkyne, že vo veci nemala sudkyňa rozhodovať, lebo proti nej podala odporkyňa námietku zaujatosti, ktorú sudkyňa ani nepredložila nadriadenému súdu.

Podľa § 14 ods. 1, 3 O.s.p., sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 1, 2, 3, 5 O.s.p., účastníci majú právo z dôvodov podľa § 14 ods. 1 uplatniť námietku zaujatosti voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť. Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti podľa odseku 1 najneskôr na prvom pojednávaní, ktoré viedol sudca, o ktorého vylúčenie ide, alebo do 15 dní, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený. V námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, súd neprihliadne; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3, súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa § 16 ods. 1, 2 O.s.p., súd predloží vec nadriadenému súdu s vyjadrením sudcu na rozhodnutie o námietke zaujatosti do 15 dní od jej podania. Ak sa spis zároveň predkladá odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, vec sa predloží až po vykonaní úkonov spojených s predložením veci odvolaciemu súdu. O tom, či je sudca vylúčený, rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte; touto lehotou nie je viazaný, ak rozhoduje zároveň o odvolaní. O vylúčení sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodne do desiatich dní iný senát tohto súdu. Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak účastník uplatnil v námietke zaujatosti rovnaké skutočnosti, o ktorých už rozhodol nadriadený súd alebo iný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ak je námietka zaujatosti podaná po uplynutí lehoty podľa § 15a ods. 2 alebo ak na námietku súd neprihliada podľa § 15a ods. 3 až 5; v týchto prípadoch sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. O dôvode, pre ktorý sa vec nadriadenému súdu nepredkladá, súd upovedomí účastníka konania, ktorý námietku uplatnil.

Ako vyplýva z námietky zaujatosti voči vec prejednávajúcej sudkyňi, podanej dňa X.X.XXXX a doplnenej dňa XX.X.XXXX (č.l. XXX, XXX spisu), odporkyňa jej podanie odôvodňovala tým, že sudkyňa rozhodovala v ďalšom konaní (sp. zn. 8P/207/2009), v ktorom navrhovateľka vystupovala ako svedkyňa. V oboch konaniach vystupujú identickí účastníci konania len s tým rozdielom, že ich procesné postavenie je odlišné. Kým v konaní sp. zn. 8P/207/2009 vystupovala navrhovateľka ako svedkyňa, v tomto konaní vystupuje ako navrhovateľka, a naopak, kým odporkyňa vystupovala v konaní sp. zn. 8P/207/2009 ako navrhovateľka, v tomto konaní vystupuje ako odporkyňa. Hoci v tomto konaní (sp. zn. 8P/344/2012) ešte neprebehlo ani pojednávanie, sudkyňa už na pojednávaní konanom dňa 29.1.2014 v konaní sp.

zn. 8P/207/2009 vyhlásila, že návrhu navrhovateľky v konaní sp. zn. 8P/344/2012 určite aspoň v časti vyhovie. Uvedeným vyhlásením sudkyňa prejudikovala rozhodnutie v tomto konaní bez toho, aby sa s ním oficiálne v zmysle O.s.p. oboznámila, a bez toho, aby sa k nemu mohla odporkyňa čo i len vyjadriť. Odporkyňa má za to, že sudkyňa je v dôsledku rozhodovania v konaní sp. zn. 8P/207/2009 zaujatá, a preto by mala byť z rozhodovania v konaní sp. zn. 8P/344/2012 vylúčená a vec by mala byť pridelená inému sudcovi Okresného súdu Malacky.

Ako ďalej vyplýva zo spisu, listom zo dňa 22.4.2014 oznámil súd právnenému zástupcovi odporkyne, že na podanú námietku zaujatosti neprihliadne (§ 15a ods. 5 O.s.p.), nakoľko sa predmetné podanie týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3 O.s.p.. Toto oznámenie bolo doručené právnenému zástupcovi odporkyne dňa 6.5.2014. Zo spisu tiež vyplýva, že odporkyňa sa v tomto konaní k návrhu na začatie konania vyjadrila písomne prostredníctvom svojho právneho zástupcu už dňa 18.3.2013 (č.l. 9), teda zjavne sa k nemu vyjadrila ešte predtým, ako sa k nemu sudkyňa (podľa tvrdenia odporkyne) vyjadrila v inom konaní (čo však preukázané nebolo). Ale ani tieto okolnosti, z ktorých odporkyňa odvodzuje zaujatosť sudkyne podľa názoru odvolacieho súdu nevzbudzujú pochybnosti o nezaujatosti sudkyne so zreteľom na jej pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom tak, ako to má na mysli zákon v ust. § 14 ods. 1 O.s.p..

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa postupoval správne a v súlade so zákonom, keď na námietku zaujatosti neprihliadal a keď ju ani nepredložil svojmu nadriadenému súdu. Aj keby tak súd prvého stupňa urobil, nadriadený súd by mu námietku vrátil bez rozhodnutia o nej z dôvodu, že vec sa nemala nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti predložiť. Námietka zaujatosti sa totižto nadriadenému súdu nepredkladá, ak je podaná po uplynutí lehoty podľa § 15a ods. 2 (v danom prípade nebola zjavne uplatnená do 15 dní od pojednávania konaného dňa 29.1.2014 v konaní sp. zn. 8P/207/2009, odkedy sa odporkyňa podľa jej tvrdenia dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudkyňa vylúčená), alebo ak sa námietka zaujatosti týka len okolností, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (čo vlastne bolo aj obsahom podanej námietky). Pokiaľ teda vec prejednávajúca sudkyňa vo veci konala a rozhodla o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby, konala a rozhodovala ako zákonná sudkyňa.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a odvolacích dôvodov, odvolací súd ďalej ustálil, že odvolanie odporkyne smeruje len do výroku o trovách konania (vyplýva to z prejavenej vôle odporkyne v odvolaní - „podávam odvolanie voči výroku o trovách konania“, ako aj z odvolacieho petitu). Aj keď odporkyňa v odvolaní dôvodne namieta nesprávny postup súdu prvého stupňa, ktorým jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (keď o zastavení konania po začatí pojednávania dňa 4.7.2013 rozhodol bez toho, aby si vyžiadal stanovisko odporkyne k späťvzatiu žaloby), voči zastaveniu konania odvolanie nepodala. V odvolaní ani nenaznačila žiaden vážny dôvod, pre ktorý by so späťvzatím žaloby nesúhlasila, pokiaľ by ju súd požiadal o jej stanovisko k späťvzatiu návrhu. Uznesenie vo výroku, ktorým súd rozhodol o zastavení konania, preto nadobudlo právoplatnosť. Odvolací súd, ktorý bol viazaný iba rozsahom a dôvodmi odvolania, preto mohol preskúmať rozhodnutie súdu prvého stupňa iba v napadnutej časti trov konania.

K tomu odvolací súd uvádza nasledovné: Zo zákonných ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p., vyplýva, že aj odôvodnenie uznesenia musí spĺňať kritériá podľa § 157 O.s.p.. Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dôvody, na základe ktorých je založené. Rozhodnutie, ktoré nerešpektuje zásady uvedené v ust. § 157 O.s.p. je nepreskúmateľné.

Ústavný súd SR už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. (napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Aj Najvyšší súd SR už vo viacerých rozhodnutiach poukázal na to, že ustanovenie § 157 ods. 2 O.s.p. stanovuje povinnosť súdu riadne a presvedčivo odôvodniť rozsudok. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku je porušením práva účastníka na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom. (napr.

uznesenie NS SR <http://www.nssr.gov.sk/data/att/4017_subor.pdf>, zo dňa 12.10.2011, sp. zn.6 Cdo 139/2011).

Súd prvého stupňa sa však týmto zákonným ustanovením neriadil. Svoje rozhodnutie vo výroku o náhrade trov konania odôvodnil len odkazom na právnu úpravu ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., bez uvedenia bližších dôvodov, prečo o trovách konania rozhodol podľa tohto zákonného ustanovenia. Treba si uvedomiť, že v ustanovení § 146 O.s.p. je upravená náhrada trov konania v taxatívne stanovených prípadoch, pričom podľa ods. 1 písm. c) tohto ustanovenia platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené. Uvedené pravidlo je všeobecné a platí aj pre zastavenie konania z dôvodu späťvzatia návrhu na začatie konania. Z tejto všeobecnej zásady však existujú dve výnimky, ktoré sú uvedené v ods. 2 tohto zákonného ustanovenia, a to, že niektorý z účastníkov zavinil zastavenie konania, alebo že pre správanie odporcu navrhovateľ vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne. Teda, len ak nie je dôvod na priznanie náhrady trov konania podľa prvej alebo druhej výnimky platí, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak bolo konanie zastavené. Vyššie uvedené vyplýva z ustálenej judikatúry a akceptovaných komentárov k O.s.p.. Súd prvého stupňa však zjavne neriešil zodpovedanie otázky, či v prejednávanej veci nejde o niektorú z výnimiek uvedených v § 146 ods. 2 O.s.p. a bez ďalšieho rozhodol o trovách konania podľa všeobecnej zásady ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., ale ani toto svoje rozhodnutie nijako neodôvodnil.

Pretože v odôvodnení rozhodnutia úplne absentujú dôvody, pre ktoré súd aplikoval ust. § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p., a rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné, odvolací súd uznesenie v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania a svoje rozhodnutie v zmysle naznačených úvah odvolacieho súdu aj náležite odôvodniť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Čo sa týka námietky odporkyne, že súd prvého stupňa úplne opomenul skutočnosť, že právny zástupca odporkyne uplatnil v zmysle § 147a O.s.p. náhradu trov zmareného pojednávania, táto je síce oprávnená, ale s rozhodovaním o náhrade trov konania nesúvisí a nemá naň ani žiaden vplyv (§ 147a ods. 6 O.s.p.). Pretože o návrhu odporkyne zo dňa 10.7.2013 (č.l. 25 spisu) súd prvého stupňa doteraz nerozhodol, urobí tak bez zbytočného odkladu po vrátení spisu z odvolacieho súdu.